

De Zwarte Maan-as als uitbreiding van de Maan

George Bode

In dit artikel wordt de betekenisfeer van de Zwarte Maan benaderd vanuit de werking en karakteristiek die de astrologie traditioneel aan de Maan toekent en die ook in de psychologische astrologie uit de 20ste eeuw wordt gebruikt. En niet vanuit de astronomische werkelijkheid zoals in 'Zwarte Maan, Zwarte Zon, Drakenkop' (uitg. Vulcanus), waarin de ellipsbaan van de Maan er basis en uitgangspunt voor is.

De loop van de Maan door de dierenriem vertoont aanzienlijke snelheidsverschillen, van krap 12° (Maan conjunct Zwarte Maan) naar ruim 15° (Maan conjunct Priapus) per dag, dat is een circa 25% hogere snelheid. Ter vergelijking, in de jaarcyclus van de Zon is de grootste snelheid slechts ca. 7% hoger dan de kleinste en, los van hun retrogradeverschijnselen scoren Mercurius, Venus en Mars op dit punt respectievelijk ca. 37%, ca. 2% en ca. 16%. Voorts is er het verschil dat snelste en traagste loop bij deze planeten, evenals bij de Zon, steeds in dezelfde tekens vallen, bij Mercurius bijvoorbeeld in Tweelingen (snelste) en Boogschutter (traagste). Aangezien snelheid en positie de kenmerken zijn van alles wat beweegt, tot atomen en deeltjes aan toe, is het onverstandig snelheidskarakteristieken van astrologische factoren niet te onderzoeken. Dus: enerzijds positie, anderzijds beweging en daarmee snelheid. Positie is peiling op een bepaald moment, snelheid is het tempo waarin deze positie wordt gepasseerd - dat is een baangegeven.

Traditioneel staat de Maan onder meer voor het 'reageren op....'. Puur astronomisch klopt dat: zij reflecteert het zonlicht en reflecteren is een vorm van reageren. In die zin is zij ook aanduidster van de reactiesnelheid, variërend van traag tot uiterst snel. Het blijkt dat deze reactiesnelheid in de door de Zwarte Maan (grootste afstand Maan/aarde) beheerste gebieden (huizen) traag is, en in de door Priapus (kleinste afstand Maan/aarde) beheerste juist zeer hoog. Maar aangezien de betreffende horoscoophuizen altijd recht tegenover elkaar liggen, is de mogelijkheid tot uitbalanceren steeds aanwezig. Dat zal in hoogste mate het geval zijn indien de oppositie van Zwarte Maan/Priapus door een driehoek of sextiel wordt overbrugd. Is er daarentegen juist een planeet die vierkanten werpt op beide punten, dan zal dat nauwelijks lukken. Zo iemand kenmerkt zich lange tijd door twee totaal verschillende houdingen op de respectievelijke levensgebieden en de uitbalancering zal bij hem pas kunnen optreden via de werking van de Zwarte Zon-as, die veel meer tijdgeboden is dan die op de Zwarte Maan-as. Aan de andere kant biedt dit laatste echter juist voordelen. Snelle uitbalancering dempt weliswaar de kloof in het uiterlijke gedrag, doch rechtzetting in het bewustzijn - en daar gaat het om bij de zwarte lichten - wordt er juist door vertraagd. Het leefbare compromis stelt het herstellen van de fout uit.

Een meer concreet voorbeeld van dezelfde verschillen nu, gekoppeld aan een andere lunaire exponent: acteren. Daar zijn tegenwoordig op zijn minst drie vormen in te onderscheiden: acteren in een speelfilm, acteren op toneel, acteren in een Tv-serie. Voor de film doet een acteur één keer zijn rol en daarna wordt de rolprent gekopieerd, een 'één-op-veel' situatie. In het theater echter moet de acteur in elke voorstelling optreden, een 'één-op-één' situatie. De soapserie is wel film maar voor elke aflevering dient de acteur voor de camera te verschijnen; per aflevering is het weliswaar één-op-veel, maar over het geheel van de serie - en daar gaat het om - is het 'veel-op-veel'. Zo kan men theater (Maan) - slechte en goede optredens wisselen elkaar af - en film (Zwarte Maan/Priapus) tegenover elkaar zetten. Daarbij is de speelfilm overwegend Zwarte Maan want een slechte acteerprestatie is niet meer weg te werken - overwegend, want van elke scène wordt meer dan één opname gemaakt. De Tv-serie daarentegen is een en al Priapus: een slecht presteren in een aflevering kan in volgende afleveringen worden weggepoetst, de acteur kan zelfs groeien in zijn rol. Het zijn duidelijke verschillen, ook als blijkt dat niet dezelfde recensenten deze drie soorten producties beoordelen, en het eerder uitzondering dan regel is dat een acteur in meer dan één soort uitblinkt, voor zover men in een Tv-serie, vanwege de tot routine verleidende herhaling, überhaupt kan uitblinken. Een ander opvallend verschil is het in tijd en ruimte samenvallen van toneelacteur en publiek, wat in beide andere soorten niet het geval is. Bij de toneeluitvoering is er intimiteit tussen spelers en publiek, een gedeelde emotie als de acteurs hun best doen, terwijl in beide andere gevallen de toeschouwer het verhaal beleeft binnen zijn eigen actuele emotionele kaders.

Dit licht een andere betekenis van de Maan uit: intimiteit. Altijd een delicate aangelegenheid, want enerzijds houdt het grensoverschrijding in, anders is er geen intimiteit, en anderzijds dienen grenzen te worden gerespecteerd. Want zo niet, dan verdwijnt de intimiteit als sneeuw voor de zon. Intimiteit is misschien te vergelijken met het delen van een soort niemandsland tussen twee grenzen. Is er te weinig grensoverschrijding, dan wordt dat al gauw benoemd als afstandelijk. Is die er wel, maar worden daarna andere grenzen niet gerespecteerd, dan ontstaat er ook afstand. Wanneer het als te 'klef', te 'sentimenteel' of te 'opdringerig' ervaren wordt, schrikt de ander terug. Het te weinig en teveel corresponderen exact met de betekenissen die worden toegekend aan respectievelijk de Zwarte Maan en Priapus, de grootste en kleinste aarde/maan-afstand. Je kunt ook zeggen dat de Zwarte Maan eist dat de intimiteit klasse en eigenheid moet hebben, waarop Priapus antwoordt dat dit onzin is: volgens hem zijn alle reacties op de ander, willekeurig welke, per definitie vormen van intimiteit. Zoals gewoonlijk komt er van de Zwarte Maan daarop geen antwoord terug.

Deze voorbeelden illustreren het verschil tussen de Maan enerzijds en anderzijds de Zwarte Maan en Priapus. De Maan markeert een soort 'middenveld', terwijl zowel de Zwarte Maan als Priapus zich tot elkaar verhouden als uitersten. In doorsnee situaties slaat zowel de een als de ander de plank mis. De Zwarte Maan vertegenwoordigt inhouden die slechts op hun plaats zijn in de activiteit van het bewustzijn. Bewustzijn is 'afstand tot', wat de mogelijkheid tot reflectie biedt. Maar ook Priapus markeert in wezen een 'afstand': te snel, in vergelijking met het natuurlijke tempo, houdt een afstand in tot het midden. Van

die invalshoek uit beschouwd spelen, aangaande intimiteit bij de Zwarte Maan, te veel bewustzijnsoverwegingen mee en bij Priapus juist te weinig. Alleen van de Maan uit is er op natuurlijke wijze een afgewogen intimiteit in de reactie, niet dwarsgezet door zaken zoals 'klasse' (Zwarte Maan) en 'willekeur' (Priapus). Maar dat is een irreële opmerking want ten slotte maken alle drie de factoren deel uit van het lunaire geheel. Bijgevolg kan de Zwarte Maan in de horoscoop worden beschouwd als de plek waar het lunaire in al haar facetten klasse en authenticiteit kan krijgen terwijl Priapus in dit verband het gebied markeert waarop het aan willekeur ten onder dreigt te gaan.

Zoals gezegd, de Zwarte Maan streeft naar klasse en zal de algemene kenmerken van het door haar bezette teken doorgaans dan ook nauwelijks laten doorkomen. Als principe van de maximale afstand tot het gebruikelijke wakkert zij slechts de kernbetekenis van dat teken aan. Dat is de betekenis die, indien uit het oog verloren, leidt tot de kardinale fout van het teken. Haar werking is dusdanig dat deze fout zo veel mogelijk in het zicht blijft en, waar mogelijk, wordt geëlimineerd. Zo versterkt de Zwarte Maan in Ram alleen de kernbetekenis van dit teken: het begin(sel), de oorsprong. Bijgevolg genereert zij het onmiddellijke bewustzijn dat alle andere daarvan afgeleide kwaliteiten, zoals daadkracht en spontaniteit, meer of minder lijden aan 'blindheid'. Hieronder een overzicht van de twaalf kardinale fouten.

Ram:	Blindheid	Weegschaal:	Tirannie ¹
Stier:	Claimen	Schorpioen:	Provocatie
Tweelingen:	Meeheulen	Boogschutter:	Verraad
Kreeft:	Despotisme ²	Steenbok:	Kwaadaardigheid ³
Leeuw:	Manipulatie	Waterman:	Schijnheiligheid
Maagd:	Losbandigheid	Vissen:	Verdraaiing ⁴

Bij de tekenpositie van Priapus treedt het tegendeel op. De kwaliteiten van het door hem bezette teken worden met groot gemak gehanteerd, maar alleen op een doorsnee niveau. Vaak gebeurt dit bij de gratie van een volkomen over het hoofd zien van alles wat in het tegenoverliggende teken normaal gesproken belangrijk is. Priapus in Ram treedt daadkrachtig en spontaan op, maar of die eigenschappen echt en sterk zijn? De Zwarte Maan staat dan in Weegschaal, waardoor ze grotendeels functioneren omdat de doorsnee kenmerken van dit laatste teken nauwelijks aan bod komen. De Ram-eigenschappen kunnen floreren omdat er geen behoefte is aan de alledaagse dialoog, het voortdurend met kleine gewichten uitbalanceren van de dagelijkse situatie, noch aan het scheppen van een vrije relationele ruimte, het niemandsland dat er nu eenmaal moet zijn om de ander ook binnen de relatie zichzelf te laten zijn. Bevindt Priapus zich als enige in een teken, dan bestaat de kans dat alle kwaliteiten ervan, hoewel met veel bombarie naar buiten gebracht, geen enkele basis hebben. Als ze onder minder vertrouwde omstandigheden moeten worden ingezet, smelten ze weg. Kortom, in de horoscoop geeft de Zwarte Maan aan waar men geweigerd wordt of weigert mee te doen. Meestal treden beide weigeringen tegelijkertijd

op: een soort onzichtbare wisselwerking verhindert, vooral omdat ze al zeer jong optreden, vast te stellen welke van de twee aan de ander voorafgaat. Qua huispositie wordt op de betreffende levensgebieden het aanbod van buitenaf geweigerd, want die gebieden worden alleen op grond van de eigen absolute integriteit benaderd. Van het kind uit is er onbewust een weigering deze los te laten terwille van de lieve vrede. En vanuit zijn omgeving is er, in eerste instantie al even onbewust, een afwijzende houding van ouders en opvoeders. Veelal gaat het wat de ouders betreft om een stuk gedrag van hun kind waarin zij dat kind nauwelijks als hun kind kunnen herkennen.

Qua tekenpositie ligt het accent veeleer daarop dat het kind tracht de kardinale fout uit te schakelen. Zo wordt bij Zwarte Maan in Tweelingen 'het meeheulen met' bestreden in alle gedrag waarin het altijd doorsijpelt, zoals een flexibele benadering of een verkennende opstelling. Bij Zwarte Maan in het derde huis daarentegen ligt de nadruk op een verhoogde waarneming van de concrete werkelijkheid is. Het kind heeft onvoorstelbaar snel in de gaten hoe in contacten tussen mensen de vork in de steel zit. Deze ongebruikelijke snelheid stoelt op de mogelijkheid om via een minimum (Zwarte Maan) aan informatie (III) tot een maximum (Priapus) aan conclusies (IX) te komen. Bij de tekenpositie gaat het dus eigenlijk om een 'bestrijden van', terwijl het bij de huispositie de uitmuntendheid van een bepaald vermogen betreft⁵. Het effect is echter, op details na, hetzelfde.

Tenslotte nog iets over de tekenheerschappijen van de Zwarte Maan en Priapus. Sommige astrologen menen namelijk dat kosmische punten te 'verheven' of te abstract zouden zijn om over tekens te kunnen heersen. Dat is echter een te strikte opvatting. Zeker als men de astronomische werkelijkheid als basis van de astrologische symboliek hanteert, is zij onhoudbaar. Daaruit komen de volgende overwegingen voort. De Zwarte Maan en Priapus dansen, net als de planeten en de Maan, rond de dierenriem, want ook zij hebben een variabele breedte, in tegenstelling tot de Zwarte Zon en de Diamant. Deze punten hebben geen breedte; net als de Zon en de maansknopen bevinden zij zich altijd in de dierenriem. En volledigheidshalve, de Draak en het Beest bevinden zich nooit in de dierenriem. De Draak doorloopt een theoretische ellips op 5° breedte (noord) en het Beest trekt zo'n ellips op 5° breedte (zuid); ten opzichte van de dierenriem vertonen de betekenissen van deze punten dan ook een buitensporigheid, vandaar hun benamingen. Kortom, alleen al terwille van hun verhouding tot de dierenriem moeten, net als de Maan en de planeten, de Zwarte Maan en Priapus derhalve over tekens heersen. Bovendien, uitgaande van het verschil in snelheid tussen beide zwarte lichten kan dezelfde conclusie worden gevonden. De Zwarte Zon-as heeft een vaste connectie met de dierenriem omdat hij nauwelijks beweegt. De Zwarte Maan-as daarentegen beweegt wel en zelfs vrij snel. Een met de Zwarte Zon-as vergelijkbare connectie met de dierenriem kan voor de Zwarte Maan-as slechts voortvloeiën uit het heersen over bepaalde tekens. Dit harmonieert tevens met het feit dat zij, en niet de Zwarte Zon-as, de hoekbepaler van de zwarte achtbaan is. Zo wordt tegelijkertijd verhelderd waarom het zich op deze baan ontrollende proces op de Zwarte Maan-as begint, en niet op de Zwarte Zon-as. Van hogere intensiteit (Zwarte Maan) naar lagere (Priapus), daarna van laagste (Zwarte Zon) naar hoogst mogelijke intensivering (Diamant). Of in termen van

symboliek verwoordt: de Zwarte Maan is altijd werkzaam, de Zwarte Zon is overal aanwezig. Het 'overal aanwezige' behoeft geen landingsbasis, want het is al overal, terwijl het 'altijd werkzame' juist zo'n basis nodig heeft, wil het zich ergens gericht kunnen manifesteren.

De koppelingen tussen de Zwarte Maan en Steenbok/Leeuw, en tussen Priapus en Waterman/Kreeft zullen deels al duidelijk zijn op grond van het voorgaande. Begrippen zoals 'klasse' en 'afstandelijkheid' (Zwarte Maan) zijn duidelijk verwant aan de sfeer waarin de kwaliteiten en hoedanigheden van het teken Steenbok liggen. De Leeuw-zijde van de Zwarte Maan spreekt duidelijk uit haar functie van zwaartepunt, tegenover de centrumfunctie van de Zon. Zij markeert een verborgen en absorberend centrum, een aantrekkingskracht of zwaartekracht, in tegenstelling tot de Zon die een uitstralend centrum is. En wordt elk centrum niet op zijn plaats gehouden door een zwaartepunt en manifesteert elk zwaartepunt zich niet via een centrum?

Als super-Maan vertoont Priapus een vanzelfsprekende affiniteit met het teken Kreeft. En zijn Watermanzijde komt scherp naar voren zowel uit zijn bureaucratische dimensie (Zwarte Maan, Zwarte Zon, Drakenkop', pag. 113), stoelend op de illusie van de maakbaarheid van de samenleving, als uit het vrij willen leven, als God in Frankrijk. Bovendien zijn deze beide tekens ook de aanduiders van de twee beschermende groepen die bijna elk mens om zich heen heeft: de familieclan (Kreeft) en het sociale netwerk (Waterman). Binnen de familie beschermt men elkaar, eventueel zelfs tegen beter weten in - een in hoge mate defensieve opstelling - en binnen het sociale netwerk speelt men elkaar de (lucratieve of statusverhogende) bal toe in het gezamenlijke offensief naar de maatschappij. Ook de globale betekenis van Priapus voor het proces op de zwarte achtbaan, de overlevingsstrategie, sluit daarop aan. Overleven (Priapus) lukt altijd beter binnen een groep, hetzij sociaal (Waterman) hetzij familiaal (Kreeft) van aard. En zich in zijn 'rol' herhalen (Priapus) is daarbij van levensbelang: het biedt de andere groepsleden houvast. Steeds het meest eigene (Zwarte Maan) tonen, dus datgene wat steeds anders verschijnt omdat het eigene zich slechts geleidelijk aan meer kenbaar kan maken, bewerkstelligt daarentegen het omgekeerde. Het stelt die anderen weinig op hun gemak en kan voor hen soms zelfs beangstigend zijn.

Een belangrijke consequentie van een en ander is dat nu ook elk van de witte lichten twee tekens beheerst. De Zon krijgt door zijn koppeling met de Zwarte Maan de heerschappij over Steenbok erbij, de Maan door haar koppeling met Priapus die over Waterman (ZwM, ZwZ, Dr.kop, pag. 60).

	Heerschappij		Exil	
	Dag	Nacht	Dag	Nacht
Zon	Leeuw	Steenbok	Waterman	Kreeft
Maan	Kreeft	Waterman	Steenbok	Leeuw
Zwarte Maan	Steenbok	Leeuw	Kreeft	Waterman
Priapus	Waterman	Kreeft	Leeuw	Steenbok

De juistheid daarvan is direct vast te stellen door de Maan te nemen als heer van het huis dat Waterman op zijn cusp heeft staan en de Zon te koppelen aan het huis waarvan de cusp in Steenbok ligt. Ter illustratie één voorbeeld: de Zwitserse psycholoog Jung heeft de laatste graad van Steenbok rijzend en de niet-gecorrigeerde Zwarte Maan (heer I) conjunct zijn midhemel, terwijl de gecorrigeerde Zwarte Maan zich iets verder in huis X bevindt. Dit is illustratief zowel voor zijn mondiale bekendheid (heer I conjunct MC) als voor het feit dat hij in de psychologie eerder een buitenbeentje was en is gebleven (Zwarte Maan) dan een psycholoog wiens werk de basis vormt voor verdere ontwikkelingen binnen deze discipline.

Van de redactie

Zonder toestemming van de auteur en de VZLA-redactie mag er niets van dit artikel overgenomen of gebruikt worden. De redactie is niet verantwoordelijk voor de juistheid van de inhoud van dit artikel.

---

¹ Het verschil tussen despotisme en tirannie is dat in het eerste geval wordt bepaald wat de anderen nodig hebben, in het tweede geval datgene wat de anderen mogen wensen. De vader die het gezin overheerst, noemt men veelal een huistiran maar hij is in wezen een al of niet verlicht despoot, want hij beslist wat er in het gezin nodig is, terwijl degene die zijn partners wensen dan weer wel en dan weer niet tegemoet komt, de echte tiran is. Alleen als de wensen van de ander met de zijne sporen, worden ze ingewilligd.

² Zie noot 1

³ Kwaadaardigheid wil zeggen dat men de aard van het kwaad kent maar er niets tegen onderneemt, dit in tegenstelling met kwaadwilligheid, waarbij men weigert om zijn goede wil te tonen, wat veeleer een negatief facet is van het teken Schorpioen.

⁴ Verdraaiing is hierboven bedoeld in de betekenis van met opzet slechts de halve waarheid op tafel leggen om het onware erin te verpakken en het ware ermee te versluieren.

⁵ Dit verwijst naar het gegeven dat de zuigeling geen tabula rasa (onbeschreven blad) is, en niet achtereenvolgens alles in een even snel tempo aanleert. Integendeel, bij geboorte brengt het een specifieke uitrusting mee. Zo niet in de vorm van uitgesproken eigenschappen dan op zijn minst in de vorm van wat de Zwitserse psycholoog en logicus Jean Piaget ('La naissance de l' intelligence chez l'enfant', 1948, Ed. Delachaux et Niestlé) omschrijft als assimilatiepatronen. Ongetwijfeld is er bij elke zuigeling onder al deze patronen één dat completer is, krachtiger werkt en zich daardoor het snelst ontwikkelt. Dat patroon correspondeert met de rol van de Zwarte Maan in de horoscoopconstellatie